

Loppiainen (Epifania)

Idän tietäjät kumartavat Jeesus-lasta / Kuninkaiden kumarrus

Loppiainen ja sitä seuraavat sunnuntait esipaastoon asti päättävät joulujakson. Se on nykyistä jouluamme vanhempi juhla. Loppiaisen vierasperäinen nimi EPIFANIA tarkoittaa Herran ”ilmestymistä” lihassa. Idän tietäjien tulo kumartamaan ihmiseksi syntynyttä Herraa, hänen kasteensa ja Kaanan häät muodostivat alkuaan loppiaisen juhლისisällön, niistä kaksi viimeistä siirtyivät latinalaisessa lännessä keskiajalla seuraaville sunnuntaille. Idän tietäjät, maagit, välittävät tiedon Herran Jeesuksen syntymästä vieraille kansoille.

Kuningas Saul-vainajan sotapäällikkö, Abner, tulee Daavidin luokse Hebronin ja tunnustaa hänet Israelin kuninkaaksi. Sitä ennen hän riitaantuu Saulin pojan Isboetin kanssa, jonka hän on asettanut koko Israelin kuninkaaksi, ja siirtyy kannattamaan Daavidia. Daavidin oma sotapäällikkö, Joab, jonka veljen Asaelin Abner on surmannut vasten tahtoaan, uumoilee tämän hautovan juonta ja surmaa Abnerin salakavalasti kostoksi veljensä kuolemasta. Daavid asettuu vääryyttä kärsineen puolelle ja pitää Abnerille valittajaiset näin osoittaen olevansa syytön Joabin tekemään salamurhaan. Daavidin toimet herättävät luottamusta kaikkialla Israelissa. Hän osoittaa olevansa vanhurskas kuningas.

Saaban, nykyisen Jemenin paikalla sijainneen ikivanhan valtion, kuningatar saa tiedon Salomon viisaudesta ja tulee sitä koettelemaan Jerusalemiin. Saaban kuningatar tunnustaa, että Salomolla on viisautta paljon enemmän, kuin mitä hän oli kotimaassaan hänestä kuullut. Syy Salomon viisauteen on hänen mukaansa kuitenkin siinä, että Herra rakastaa ikuisesti Israelia, hän on pannut Salomon pitämään voimassa lakia ja oikeutta. Salomon viisauteen ja Saaban kuningattareen viitaten Herra Kristus lausuu itsestään: ”Tässä teillä on enemmän kuin Salomo” (Luuk. 11: 31).

Idän tietäjät, maagit, lähtevät Persiasta tähtien antamaa merkkiä seuraten Jerusalemiin. He todennäköisesti kuuluivat Persiassa syntyneeseen uskonnolliseen liikkeeseen, joka oli sulattanut yhteen zarathustralaisuuden, Persian oman uskonnon, ja Vanhan testamentin opetuksia, ja joka erityisellä antaumuksella odotti Pelastajan eli Messiaan tuloa. Tähtien antamaan merkkiin viitaten he kysyvät Jerusalemissa: ”Missä on se juutalaisten kuningas, joka on syntynyt?” Kysymyksestä käy ilmi, että he katsoivat tähtimerkin pohjalta aikakausten käänteeseen olevan käsillä: Sen tuoja, ”juutalaisten kuningas” on syntynyt, ja juuri häntä he ovat tulleet kumartamaan. Jerusalemissa idän tietäjät opastetaan Betlehemiin, jonne tähti johtaa heidät ihmeellisellä tavalla pysähtyen sen paikan yläpuolelle, jossa Jeesus-lapsi oli. -Vasta meidän aikanamme tehdyt tarkat tähtitie-

teelliset laskelmat ovat voineet evankelistan tekstille oikeutta tehden antaa selityksen Jerusalemissa Betlehemiin idän tietäjiä ohjanneelle tähdelle. Marraskuun 12. tai 13. päivän illalla vuonna 7 e.Kr. siirtyi Jupiter- ja Saturnus-planeettojen yhteen osumisesta radoillaan (maasta katsoen) syntynyt, avaruuspölyssä auringon valon tehostama valokeila juuri mainitun matkan ja asettui Betlehemissä kahdeksi tunniksi yhteen paikkaan.

Läntisessä kristikunnassa on 300-luvun lopulta tunnettu nimeltä kolme idäntietäjää, kuningasta: Melkior, Kaspar ja Baltasar. Syyrialainen perinne tuntee nimeltä 12 maagia Hudundad Artabanpoika, Hormizdad Sanatrusinpoika, Vastaf Gudfarinpoika, Arsak Mahadusinpoika, Zarvand Varvadinpoika, Ariho Kustronpoika, Artahast Hulitinpoika, Estanbozan Sisronpoika, Mihduk Huvahminpoika, Ahsarjars Snibanpoika, Sardanah Baladinpoika ja Merodak Bilinpoika. Liki puolet näistä nimistä on tuttuja myös muista lähteistä. He kaikki elivät Herran Kristuksen syntymän aikoihin. Tietomme tästä perinteestä palautuvat toiselle vuosisadalle asti. Nämä kaukaa tulleet mahtimiehet kumartuvat Jeesus-lapsen, juutalaisten ja vieraiden kansojen kuninkaan edessä ja tuovat hänelle syntymälahjaksi kultaa, suitsuketta ja mirhaa.

Raamatunluku:

Ps. 72: 1-3, 8-12

Jes. 60: 1-6, Ef. 3: 2-9, Matt. 2: 1-12

Virsirukous:

Taivaan kirkas tähti kerran tietäjiä itämaan johdatteli luokse Herran loistavalla valollaan häntä kunnioittamaan, kiittämään, rukoilemaan.

Sanan valon anna paistaa, kaikki kansat tavoittaa, että kaukaisinkin maistaa armon uutisleipää saa, lailla idän viisaiden löytää sinut, Kristuksen.

46: 1, 6